

NVE
Postboks 5091, Majorstua
0301 Oslo
post@nve.no

Eidsiva Bioenergi AS
Org nr.: 980 258 165
Tlf: 480 92 200
bioenergi@eidsivaenergi.no
Kallerudlia 9, 2818 GJØVIK

Deres ref: Hvordan skal fjernvarmeprisen reguleres? NVE ber om innspill

Dato
31.01.2023

Innspill på hvordan fjernvarmeprisen skal reguleres

Innledning

Eidsiva Bioenergi AS takker for muligheten til å svare NVE på hvordan fjernvarmeprisen i fremtiden skal reguleres.

Hovedkonklusjon

Eidsiva Bioenergi anbefaler en videreføring av dagens kraftprismodell med innføring av relativt tak for maksprisberegning. Det bør også åpnes for avtalefrihet der aktørene kan inngå for eksempel fastprisavtaler. En eventuell modell der fjernvarmeprisen baserer seg på beste tilgjengelige teknologi (BAT) må basere seg på faktiske kostnader som inkluderer alle reelle kostnader. Eidsiva Bioenergi mener det vil være utfordrende å innføre en nasjonal standard for BAT da det er store lokale variasjoner rundt spesielt virkningsgrad/COP for varmpumper. Fjernvarmeselskapene bør kunne justere sine priser basert på lokale markedsforhold, med kraftprisbasert maksprisberegning som ytre grense. Det bør åpnes for avtalefrihet mellom profesjonelle parter samt at fjernvarme til spisslast bør holdes utenfor reguleringer.

Kort om Eidsiva Bioenergi AS

Eidsiva Bioenergi er et av Norges største fjernvarmeselskap med en total energileveranse på ca 500 GWh. Vi / leverer fjernvarme basert på bioenergiressurser fra skogbruksindustrien. I tillegg leverer vi miljøtjenester i form av lovpålagt behandling av lokalt restavfall hvor overskuddsvarme gjenvinnes til fjernvarme. Vår satsning på termisk energi i form av fjernvarme og industridamp bidrar til en årlig effektavlastning i vår region i størrelsesorden 250 MW. I tillegg produserer vi elektrisitet, både fra restavfall og returtre. Eidsiva Bioenergi har ambisjoner om videre vekst ved å knytte nye bygg til fjernvarme.

Eidsiva Bioenergi har en offensiv strategi om å videreutvikle vår satsning på lokalprodusert energi. Vi har også startet en større satsning på å kunne bidra til at større næringsbygg

konverteres fra direktevirkende elektrisitet til energifleksible varmesystem. Dette bidrar til effektavlastning i strømmettet, spesielt på tidspunkt der energi og effektkapasitet er mangelvare.

For å kunne fortsette videre ekspansjon og nye investeringer er vi avhengige av forutsigbare og økonomisk realistiske rammebetingelser.

Eidsiva Bioenergi sin prisregulering med dagens modell for makspris

Eidsiva Bioenergi mener at dagens regulering av maksimal fjernvarmepris historisk har fungert godt hvor kraftprisene har vært stabile og relativt forutsigbare. Fra 2020 har modellen vist seg utfordrende i begge ender av skalaen. 2020 ble et tøft år for bransjen med svært lave fjernvarmepriser. Tilsvarende opplevde bransjen (i enkelte prisområder) gjennom 2021 og særlig 2022 at prisen på elektrisitet økte betydelig og man opplevde at konkurransekraften for vårt produkt ble svekket. I et fremtidig marked med mer volatilitet og høyere kraftpriser blir det viktigere å gjøre markedsmessige vurderinger slik at vårt produkt fortsatt er konkurransedyktig

Eidsiva Bioenergi opplever at vi opererer et konkurransesatt marked, hvor vi må levere et attraktivt produkt til en konkurransedyktig pris. Hvis ikke velger kundene alternative løsninger. Dette gjelder særlig eksisterende kunder, men vi opplever også at potensielle nye kunder søker alternative løsninger i takt med økte priser. Eidsiva Bioenergi valgte derfor å innføre kompensasjonsordning for næringslivskunder i perioden januar-mars 2022. Vi innførte midlertidig ny prismodell med en «delingsfaktor» på 50 % av elpriser over 90 øre per kWh. Dette gjaldt for næringskunder og offentlige kunder. For privat og borettslagsmarkedet innførte vi prismodeller i tråd med statens kompensasjonsordning for strøm, der vi som resten av bransjen måtte dekke den tapte inntekten selv.

I ettertid har vi valgt å justere vår prismodell for fjernvarme på permanent basis. En sterk driver er at våre priser skal være konkurransedyktig mot alternative teknologier som bergvarme og varmepumpe.

Eidsiva Bioenergi sine nye tariffer fra oktober 2022 kan oppsummeres som følgende:

	Grunnpris fjernvarme
+	Rabattert Nord Pool Spot (NO1)
=	Fjernvarmepris kunde

Nord Pool Spot (NO1) rabatteres etter følgende sats:

- 0-70 øre/kWh: 10 % rabatt
- 70-90 øre/kWh: 30 % rabatt
- 90-336 øre/kWh: 50 % rabatt
- 336-> øre/kWh: 100 % rabatt (pristak)

Dette medfører at kundene aldri vil betaler mer enn kr 2,00 for Nord Pool Spot (NO1) - elementet i tariffene. Denne modellen skåner kundene mot ekstreme kraftpriser samtidig som den sikrer kundene en øvre pris (pristak). I tillegg har den også et «gulv» som er grunnprisen for fjernvarme. Dagens gulv (Grunnpris fjernvarme) er summen av nettleiekomponenter, forbruksavgift osv (prisen for fjernvarme med spotpris lik 0) og tilsvarer ca 50 øre/kWh avhengig av kundetype.

Rasjonale bak denne modellen baserer seg på kunnskap om kundens beste alternativ som vurderes til å være varmepumper (bergvarme). Eidsiva Bioenergi har opparbeidet seg stor kunnskap om reelle kostnader for bergvarme gjennom eierskap i to selskap som leverer henholdsvis ferdig varmepumpeanlegg og ferdig energi basert på bergvarme. Foruten investering - og driftskostnad vil vi trekke frem den bedriftsøkonomiske og samfunnsøkonomiske kostnaden for bruk av varmepumper på kalde dager. Et varmepumpeanlegg krever store mengder strøm/effekt i seg selv, og på kalde dager må det suppleres med spisseffekt. Kostnaden for effekt blir i dag hensyntatt av nettselskapet tariffsystem mens energikostnaden er markedsstyrt gjennom strømmarkedet.

Vår prismodell hensyntar de reelle kostnadene for kundens alternativ. «Delingsfaktoren» har som formål å sikre at fjernvarme forblir konkurransedyktig også ved høye energipriser, samtidig at

den sikrer fjernvarmeprodusenten mot høyere produksjonskostnader. Produksjonskostnader korrelerer sterkt med prisen på elektrisitet spesielt og energi generelt.

Eidsiva Bioenergi måler i dag effektuttaket hos våre kunder og på de aller fleste kunder måler vi timesverdier. Vi opplever det ikke som problematisk å sammenligne nettatariffer på kraft mot fjernvarme. Vår oppfatning er at effektmåling av fjernvarmekunder er fullt mulig med dagens teknologi, det samme er gjeldende for å kunne beregne timespriser for elprisen. Dette er det mest riktige når man sammenligner med kundens alternative løsning med varmepumper drevet av elektrisk kraft.

Våre innspill til NVE

Skal det være mulig å tilby fastpris på fjernvarme med dagens prisregulering?

Det bør åpnes opp for avtalefrihet mellom fjernvarmeselskaper til å inngå fastpriskontrakter med kundene. Vi opplever at det er etterspørsel etter dette, og vi ser ingen grunn til at dette ikke bør kunne gjennomføres. I kraftmarkedet er dette et viktig element for å skape forutsigbare rammevilkår for kunden. Prinsippet om avtalefrihet bør derfor også gjelde innenfor fjernvarmebransjen. Uavhengig av hvordan fremtidens prisregime vil bli, bør det presiseres om det er tilknytningsplikt eller fjernvarme generelt som er regulert av energiloven. I dag opplever Eidsiva Bioenergi stor etterspørsel fra eksisterende bygg (ikke tilknytningsplikt) om forutsigbare fastpriser. Vi opplever regelverket rundt dette som uklart i dag. Eidsiva Bioenergi har allerede i dag innført forutsigbare (fastpriser) for enkelte kundesegment. Dette viser seg å være et veldig godt verktøy for næringskunder som ønsker å konvertere fra elektrisk til energifleksibel oppvarming. Her er forutsigbare energikostnader en viktig faktor for å kunne investere i energifleksibel oppvarming. Vi har også erfaring med at offentlige aktører utlyser anbud der vurderingskriterier for ferdig energi er basert på fast energipris. Eidsiva Bioenergi mener at det bør være full avtalefrihet mot profesjonelle parter som ikke er underlagt tilknytningsplikt.

Skal man kunne tilby spisslast til en annen pris enn grunnlast, og hvordan skal spisslast og grunnlast defineres?

Enkelte kunder velger fjernvarme som spiss- eller reservelast. Dette innebærer at de har en annen energibærer enn fjernvarme som grunnlast. Ergo eksisterer det ingen innlåsingseffekt for denne kunden og i tillegg finnes det alternative spiss- og reservelastmuligheter. Kunder som kun benytter fjernvarme som spisslast vil i praksis få store deler av sin energileveranse fra fjernvarmeprodusentens spisslast. Dette vil typisk være bioolje, gass eller elektrisitet som har en betydelig større enhetskostnad enn energikilden brukt til grunnlast. Samtidig er infrastrukturen for spisslast (fjernvarmeinnstikk og kundeinstallasjon) like omfattende om kunden mottar full leveranse, eller kun spisslast. Det mest aktuelle alternativet til fjernvarmebasert spisslast er bruk av EL-kjel. Dette medfører belastning i kraftnettet på kalde dager med høyt effektbehov.

Basert på overnevnte mener Eidsiva Bioenergi at spiss- og reservelast bør holdes utenfor prisregulering.

Bør det etableres en fast tariffstruktur for prising av fjernvarme?

Eidsiva Bioenergi mener at en fremtidig regulering av fjernvarmepris bør følge kraftprisen, men at det innføres mekanismer som skjermer kunden mot ekstreme priser i form av et pristak. Taket bør utformes med en «delingsfaktor» ved et gitt nivå. Dette vil redusere volatiliteten og dermed være mer forutsigbart for kunden. Det kan også innføres et absolutt tak (jfr vår modell), men nivået på dette bør være høyt. Dette for at produsenten ikke skal risikere ubalanse mellom produksjonskostnad og oppnådd sluttbrukerpris. I en slik modell bør man utarbeide en forenklet nettleiereferanse for private kunder (borettslag/sameier).

Eidsiva Bioenergi vil understreke at fjernvarmeaktørene, uavhengig av nivå på evt pristak, opererer i et konkurranseutsatt marked og må prise produktet sitt for å sikre nye kunder, og ikke minst beholde eksisterende kunder. Som nevnt i kapittelet over innførte Eidsiva Bioenergi nye fjernvarmetariffer for å sikre konkurransekraft i forhold til kundens alternativ. Dette har også andre fjernvarmeaktører innført. Dette viser at bransjen agerer for å opprettholde markedsmessige priser i forhold til kundens alternativer.

Eidsiva Bioenergi konkluderer med at en videreføring av dagens modell med innføring av relativt pristak vil være den beste og enkleste modellen for regulering av fjernvarmepris. Eksakt nivå på det relative taket bør utredes videre, men nivået i Eidsiva Bioenergi sine nye fjernvarmepriser gir et godt utgangspunkt for hvor dette nivået bør ligge. Nivået på det relativt pristaket avhenger av om det også innføres et prisgulv. Ved et lavt relativt pristak begrenser man den økonomiske oppsiden i år med høye energipriser. Dette bør da kompenseres med et gulv for å sikre nedsiden i år med lave kraftpriser. Nivå på både tak og evt gulv må kunne reguleres dersom det blir innført endringer rundt fjernvarmeselskapene sine muligheter til å inkludere forbruksavgift på elektrisitet i sine fjernvarmepriser.

Kommentar til Vista Analyse sin modell for fjernvarmepris

I Vista Analyse sitt forslag til fremtidig modell for regulering av fjernvarmepris tar man utgangspunkt i alternative teknologier (BAT) som grunnlag for en maksimal fjernvarmepris. I teorien kan dette være en fornuftig tilnærming som samsvarer med Eidsiva Bioenergi sin nye prisstruktur. Problemet med Vista sin foreslåtte modell er at den ikke hensyntar de faktiske kostnadene for kundens alternativ. Vi mener at en nasjonal føring på dette vil være krevende å følge opp da forutsetningene for beregning vil være veldig forskjellig.

Skal man ta utgangspunkt i alternativ teknologi for å bestemme en maksimal fjernvarmepris må man benytte de reelle kostnadene ved å etablere og drifte en slik løsning – altså de bedriftsøkonomiske kostnadene ved en bergvarme/varmepumpeløsning. Vista Analyse sitt forslag er langt unna å gjenspeile dette.

De reelle og bedriftsøkonomiske kostnadene knyttet til å etablere og drifte bergvarme/varmepumper er avhengige av en rekke faktorer. Dimensjonerende utetemperatur (DUT) er en faktor som er viktig for å dimensjonere klimaanlegg korrekt. Siden DUT varierer stort i Norge påvirker dette også i stor grad kostnadene knyttet til både etablering og drift av slike løsninger. Dette medfører at kostnadene knyttet til bergvarme/varmepumper varierer fra sted til sted i Norge, og er noe som må tas hensyn til.

Eidsiva Bioenergi er medeiere i to selskaper som leverer bergvarme og varmepumpeløsninger til kunder i Norge. Vi er derfor godt kjent med de reelle kostnadene knyttet til investering og drift av slike løsninger. Disse kostnadene er langt unna det foreslåtte nivået som blir presentert.

Eidsiva Bioenergi mener også at Vista Analyse sitt forslag om å bruke 10 års historiske kraftpriser som et element for å bestemme fremtidig fjernvarmepris er galt. I våre beslutninger legges ikke historiske priser til grunn, men de faktiske priser nå og fremover. Historiske kraftpriser tar ikke hensyn til de reelle kostnadene man opererer med i dag. Dette gjelder innsatsfaktorer som kraft, ulike biomasser eller olje.

Å ta utgangspunkt i kundens beste alternativ er et godt utgangspunkt for prisfastsettelse, men da må man ta hensyn til de reelle kostnadene. Dette vil være svært utfordrende å følge opp og Eidsiva Bioenergi vurderer modifisert kraftprismodell som det beste alternativet.

Oppsummering

Eidsiva Bioenergi mener at regulering av fjernvarmeprisen også i fremtiden bør knyttes til kraftprisen. For å redusere volatiliteten bør det innføres relativt tak (delingsfaktor). Eidsiva Bioenergi har demonstrert at man uansett må tilpasse fjernvarmeprisen til rådende markedsforhold fordi man er i en konkurransesituasjon til alternative teknologier og oppvarmingskilder.

Som et alternativ til modell hvor kraftpris er førende for fjernvarmepris, kan prisen for Beste Alternative Teknologi (BAT) være en vei å gå. Dette forutsetter at alle reelle bedriftsøkonomiske kostnader inkluderes. Først da vil man få sammenlignbare alternativer. Utfordringen med denne modellen er å finne allment aksepterte faktorer å benytte i beregningene.

Med vennlig hilsen

Marit Storvik
Direktør
Eidsiva Bioenergi AS

Tore Dugstad
Leder Utvikling
Eidsiva Bioenergi AS